TheMarker Labels תוכן שיווקי

הצלחה ישראלית

גיליון חגיגי לשנה העברית החדשה תשפ"ד | ספטמבר 2023

שנה של התחדשות וחדשנות

פכה לוגיסטית
א מקבוצת טבע: תפיסה
יסטית חדשה לעולם הפארמה

32 | **תעסוקה בפריפריה**
רזונטיקס מפתחות מכשור רפואי
מתקדם באור עקיבא

74 | **הכל לקמעונאים**
"קורן פתרונות חזותיים"
תכנון מקיף לרשתות שיו

הכלכלה הגלובלית ותעשיית ההייטק הישראלית

כיצד ישפיעו אירועים כלכליים וגיאופוליטיים על הפעילות העסקית בכלל ועל ההייטק הישראלי בפרט בשנה הקרובה?

אדוארד קוקידמן, אריאל ענתי

השנה החולפת הייתה שנה מאתגרת. הכלכלות בארץ ובעולם נמצאות בשינוי מתמיד המושפע משילוב גורמים גיאו-פוליטיים, טכנולוגיים וחברתיים. בשנה זו הושפענו מעלייה ניכרת באינפלציה, שהגיעה לשיא באמצע השנה (כ-5.5% בראייה שנתית) ומשינוי בהיקף ההשקעות בהייטק הישראלי, אשר ירדו בכ-70% בהיקפם ביחס לשנה שעברה, ירידה המשליכה על עתידה של כלכלת ישראל. ההייטק הישראלי היווה, כזכור, כ- 40% מסך הייצוא הישראלי בשנת 2022.

עליית הריבית בעולם ובישראל השפיעה על הפעילות העסקית בדגש על ענף הנדל"ן, כאשר בנק פוף אירועי המהפכה המשפטית הוסיפו עוד שמן רב למדורה.

עבור תעשיית ההייטק הישראלית, חשוב לזכור כי אנו חלק מאקו-סיסטם רחב הרבה יותר, וכי אירועים המתרחשים בעולם משפיעים עלינו בצורה ישירה ולפעמים אף יותר מאירועים המתרחשים פנימה.

ההתאוששות של שוק ההון האמריקאי

בשנה זו, ארה"ב הצליחה כמעט להיכנס ולחמוק ממיתון אשר היה מערער את מעמדה ככלכלה החזקה בעולם. קבלת ההחלטה של הפד (הבנק המרכזי בארה"ב) להעלאה נרחבת של הריבית השפיעה על כלל מדינות העולם, אך הצליחה לעצור את האינפלציה בזמן שבאירופה נמשכת המערכה. בישראל חווינו את האירועים בצורה אמביוולנטית. בעקבות אירועי המהפכה המשפטית ערך השקל נחלש (ונושק לארבעה שקלים לדולר) ובכך משפיע לרעה על המגזר העסקי, בדגש על תעשיית הייבוא שנפגעה מעלויות נספות. היחלשות השקל עתידה ליצור לחץ אינפלציוני משמעותי, וזאת בתקופה בה הפעילות העסקית נחלשה בצורה כה משמעותית. עלייה נוספת של הריבית עלולה להביא למיתון בארץ וזאת בעוד בעולם נראה כי עברו מהמורה זו.

שוק ההון האמריקאי הציג התאוששות חזקה רב בשנה האחרונה. הנאסד"ק עלה מתחילת 2023 בלמעלה מ-30%, ה-S&P500 עלה בכ-16% ואילו בישראל מדד ת"א-125 עלה רק בכ-2.5%. הסיבות העיקריות להבדלים בשוק ההון הן המצב הביטחוני והפוליטי בארץ. אך ההבדל העיקרי נובע מכך ששוק ההון הישראלי מורכב בעיקרו מחברות נדל"ן ופיננסים בזמן שאת העלייה בשוק האמריקאי הובילו חברות הטכנולוגיה. העובדה שהשוק

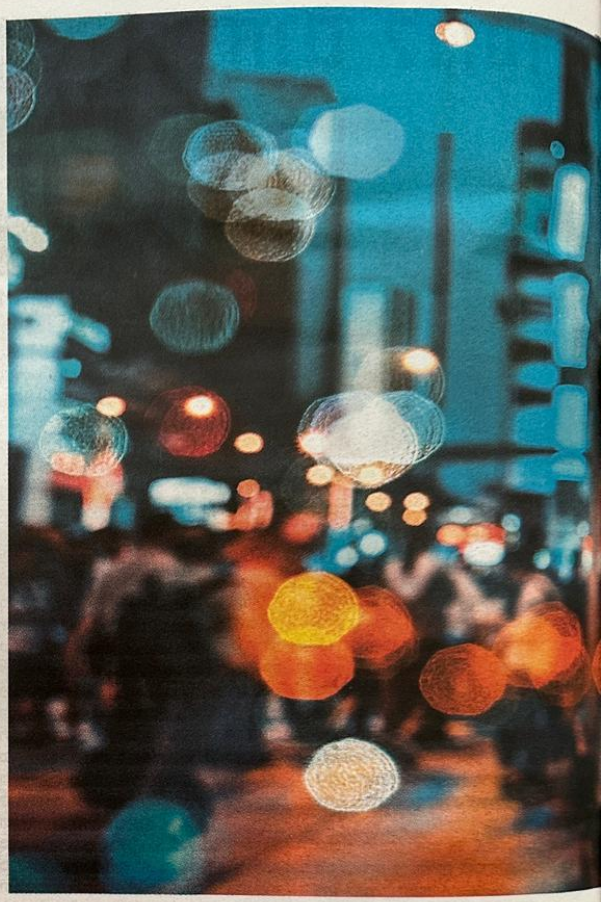

אריאל שורט | צילום: יח"צ

אדוארד קוקידמן | צילום: יח"צ

"ירידה חדה וממושכת בהשקעות המגיעות מחו"ל, עלולה להקשות בצורה משמעותית על תעשיית ההייטק המקומית. יש לזכור, כי עיקר התחמושת של הקרנות הישראליות מבוסס על כספים המגיעים מעבר לים"

הישראלי מציג תשואות נמוכות בצורה משמעותית ביחס לשווקים שונים משפיעה על הקושי בגיוסי כספים ומייצרת בדבר נוסף של אי ודאות.

הצמיחה האיטית של הכלכלה הסינית

סין, אשר יצאה ממשבר הקורונה במהלך השנה החולפת, ממשיכה להציג נתוני מאקרו חלשים וצמיחה איטית בכלכלה. מנגד, בהיבטים גיאו-פוליטיים, נראה כי מעמדה מתחזק. סין מציבה את עצמה כגורם מרכזי בעל השפעה גלובלית, שאף קדמה הסכמים בין ערב הסעודית ואיראן. את ההצלחה הגדולה ביותר השנה, רשמה סין בחודש האחרון בעת ועידת ה- BRICS שהתקיימה הקץ בדרום אפריקה. ארגון ה-BRICS, הכולל את חמש הכלכלות המתעוררות: ברזיל, רוסיה, הודו, סין ודרום אפריקה, מאתגר את ההגמוניה האמריקאית ובעתיד אף עלול לאתגר את מעמדו של הדולר.

סין מראה השנה מגמה מעורבת, עם מדיניות כל-כלית שמעודדת יותר השקעות בסין עצמה ופחות מתוץ לגבולותיה. אם בעשור האחרון ההשקעות הסיניות בישראל הגיעו ליותר מ- 15 מיליארד דולר, הרי שכיום השקעות אלו נמוכות בהרבה.

עבור ההייטק והו אירוע משמעותי, מכיוון שבעבר הלא רחוק רבים מהגיוסים של קרנות ההון סיכון בארץ היו ממקור סיני. סין נמצאת כעת במשבר צמיחה פנימי המלווה במשבר בענף הנדל"ן המ-קומי וואת עם נפילתה של ענקית הנדלן הסינית Evergrande.

לתכנן מסלול מחדש

בהיבט של ההייטק הישראלי, נשאלת השאלה על היקף השפעתה של המהפכה המשפטית על התעשייה. ירידה חדה וממושכת בהשקעות המ-גיעות מחו"ל, עלולה להקשות בצורה משמעותית על תעשיית ההייטק המקומית. יש לזכור, כי עיקר התחמושת של הקרנות הישראליות מבוסס על כספים המגיעים מעבר לים. ירידה בהשקעות משמעותה גם ירידה בפתיחתן של קרנות חדשות אשר לא יוכלו להשקיע בטכנולוגיה ישראלית, וכתוצאה מכך, פחות חברות טכנולוגיה יחוקו את היקף הייצוא הישראלי.

כאשר אנו בוחנים את המצב הגלובלי, יש לקחת בחשבון שאלה נוספת: חברות ההייטק הישראליות יאלצו כעת לתכנן מסלול מחדש ולבחון כיצד ועם מי הן רוצות לעשות עסקים. בעתיד הקרוב יהיה קשה להישאר ניטרליים וחברות אשר ידעות בקשר עסקי משמעותי עם ארה"ב או סין לא יוכלו לעבוד ולנהל עסקים משמעותיים במדינה השנייה. דבר זה מקבל ממד נוסף ומשמעותי ביותר כאשר מדובר בבינה מלאכותית. עבור סין, ישנו ביקוש אדיר ביכולת להפיק תובנות ומוצרים מבוססי בינה מלאכותית, ועל מנת לספק שירות זה יש צורך במעבדים חוקים ומתקדמים שבתקופה זו מוגבלים במכירתם. שיפורים בטכנולוגיה ובכח המחשוב בשתי המדינות עלולים לשנות את יחסי הכוחות והמדלים העסקיים הקיימים שהפכו לנורמה.

לכוון לשווקים הגלובליים

השנה, אשר מאופיינת ותיוכר כשנה שבה הבי-נה המלאכותית עלתה לקדמת הבמה, מביאה עימה גם מחשבות לגבי המשך הדרך. הבינה המלאכותית עתידה לשנות את כלל הדרכים בהן אנו מבצעים פעולות, בין אם עסקיות, אק-דמיות, צבאיות או פרסונליות. למעלה מ-40% מחברות ה- S&P500 הכריזו בגאווה כי ישלבו בינה מלאכותית בפעילותן העסקית אך בפועל רק שש מתוך אותן חברות הזכירו פעילות זאת בדוחות הכספיים שפורסמו בחודש שעבר. על מנת שההייטק הישראלי ימקם את עצמו בחזית המה-פכה הטכנולוגית, עלינו ליצור מודלים עסקיים מבוססים אשר יוכלו להתקיים לאורך זמן וליצור צמיחה מתמדת בתוך מימים מזומנים.

הצורך שאנו מאמינים כי יש לקדם בשנה הקרובה הוא ההבחנה בין רעיון "נחמד" לבין מוצר שהוא "must have". קטליסט פועלת בשוק ההון הישׂ-ראלי עוד משנת 1999, וכפי שראינו בלא מעט משברים קודמים, השוק הציבורי מגיב תמיד מהר יותר מהשוק הפרטי. במקרה זה, רק עכשיו אנו מתחילים לחזות את משבר השווי בחברות הפ-רטיות, כאשר הכוונה לאלו שלא הצליחו ליצור מודלים עסקיים מבוססים ואין להן תורים מזומנים חיובי, מה שמייצר אצלן צורך נראש בגיוס כספים בעת משבר כלכלי.

על מנת לצלוח משבר כזה, על החברות להבין את יחסי הכוחות בנקודת הזמן הנוכחית, ולקחת בחשבון את המהפכות המתרחשות במישור הכל-כלי, הצבאי, הגיאו-פוליטי והעסקי. אנו מאמינים כי בשנה הקרובה נוהה מי הן אותן חברות אשר יצליחו למנף את כלל האירועים האחרונים לטר-בתן וכבר ללמוד, לגדול ולהפוך לחברות רווחיות וגלובליות. אם יש דבר שהשנה הזו לימדה אות-נו יותר מכל הוא שעל מנת להצליח, חברות ההייטק צריכות לכוון לשווקים הגלובליים, תוך ראייה אסטרטגית באילו שווקים עליהן לפעול, וזאת לאור השינויים הבולטים בגלובליזציה המ-תרחשים בתקופה זו. כמו כן, עליהן לבנות לעצ-מן מודלים משמעותיים ומבוססים לצורך יצירת ערך משמעותית, הן לחברה והן ללקוחותיה.

אדוארד קוקידמן הוא שותף-מנהל בקרן קפליספ ואריאל ענתי הוא שותף בקרן

"בעתיד הקרוב יהיה קשה להישאר ניטרליים וחברות אשר ידעות בקשר עסקי משמעותי עם ארה"ב או סין לא יוכלו לעבוד ולנהל עסקים משמעותיים במדינה השנייה. דבר זה מקבל ממד נוסף ומשמעותי ביותר כאשר מדובר בבינה מלאכותית"